

Eduskunnalle.

Alunperin vaatimattomasta merkkämäärästään huolimatta on vähä-
varaisille suurille tai pääasiallisen huoltajansa menettäneille
perheille suoritettavalla perhelisällä ollut merkityksellinen
sija meidän kotien hyväksi luodussa sosiaalisessa tukijärjestel-
mässä. Senkin jälkeen, kun yleinen lapsiavustus otettiin käyttöön
ja ruvettiin jokaisesta lapsesta erotuksetta maksamaan huomatta-
vasti suurempaa, rahassa suoritettavaa lapsilisää, on perhelisä
säilyttänyt merkityksensä. Perheissä, joissa todellista tuen
tarvetta on ollut, on lapsilisä jouduttu käyttämään lasten joka-
päiväiseen elatukseen, eikä sen avulla ole voitu saada aikaan
pysyvämpää kohennusta perheen olosuhteissa. Perhelisä sen sijaan
sitä koskevien määräysten mukaan on ollut pakko käyttää perheiden
taloudellisten ja terveydellisten olojen pysyvämpää kohottamiseen,
kuten asuntojen ja talousrakennusten korjaamiseen, kotien sisus-
tamiseen ja niiden monesti sangen vaikean vuode- ja vuodevaate-
tilanteen parantamiseen samoin kuin kodinhoitoa helpottavien tar-
vikkeiden hankkimiseen. Kun lapsilisä sitä paitsi suoritetaan
samansuuruisena niin rikkaille kuin köyhille, ei se muodostu
ainakaan erilaisessa taloudellisessa asemassa olevien perheiden
välillä miksiään elinehtojen tasoitukseksi. Näin ollen vain
pienituloisille ja vähävaraisille suoritettavan perhelisän tehtä-
väksi on jäänyt edes vähäisen tasoituksen tuominen näiden per-
heiden hyväksi suurituloisiin ja varakkaisiin verrattuna.

Kun perhelisän määrä ei kuitenkaan ole vuosien kuluessa
korotettu hintojen nousua ja rahanarvon alenemista vastaavasti,

on selvää, että ne mahdollisuudet vähävaraisten lapsirikkaiden kotien elinehtojen parantamiseksi, joita perhelisäjärjestelmä tarjosi, ovat jatkuvasti supistuneet. Elinkustannusindeksi on perhelisälein voimaan tulosta lukien kuluven vuoden alkuun mennessä noussut yli 10-kertaiseksi, mutta perhelisän määrä on noussut keskimäärin vain 5-kertaiseksi paikkakunnan kalleudesta riippuen. Sen sijaan, että hallitus on syntyvyyden kehityksestä aiheutuneeseen monilapsisten perheiden lukumäärän vähenemiseen vedoten esittänyt ensi vuoden menoarvioehdotuksessaan perhelisämäärärahaa vähennettäväksi, olisi perhelisän ostoarvon palauttamiseksi edes osittain sen määrä nykyisestä 55 - 66 markasta korotettava 80 - 100 markaksi lasta kohden vuodessa, jolloin perhelisämenot kasvaisivat hallituksen esittämästä määrästä noin 4,4 milj. markalla. Täten maamme vähävaraisten monilapsisten perheiden hyväksi käytettävä valtion varojen määrä olisi vieläkin varsin vähäinen todellisesta tarpeesta riippumatta jaettavien lapsilisien aiheuttamiin menoihin verrattuna.

Edellä esitetyn perusteella ehdotamme kunnioittaen,

että Eduskunta ottaisi vuoden 1966 tulo- ja menoarvioon 14 P1:n kohdalle arviomäärärahaan perhelisämenoja varten 4 400 000 markan lisäyksen perhelisän korottamiseksi.

Helsingissä 27 päivänä syyskuuta 1965.

Lyzyli Kalto
y.m. sos.dem